

ಆಧ್ಯಾಯ - 17

॥ ಅಥಃ ಶ್ರೀ ಸಾಯಿ ಸಚ್ಚರಿತೆ ॥

“ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನದ ನಿರೂಪಣೆ”

ಶ್ರೀ ಗಣೇಶನಿಗೆ ಪ್ರಣಾಮಗಳು.

ಶ್ರೀ ಸರಸ್ವತಿಯಿಗೆ ಪ್ರಣಾಮಗಳು.

ಶ್ರೀ ಗುರುವಿಗೆ ಪ್ರಣಾಮಗಳು.

ಶ್ರೀ ಕುಲದೇವತೆಗೆ ಪ್ರಣಾಮಗಳು.

ಶ್ರೀ ಸೀತಾರಾಮಚಂದ್ರನಿಗೆ ಪ್ರಣಾಮಗಳು.

ಶ್ರೀ ಸದ್ಗುರು ಸಾಯಿನಾಥನಿಗೆ ಪ್ರಣಾಮಗಳು.

ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತ ಸತ್ಯ (ಶ್ರೇಯಸ್) ಮತ್ತು ಸಂತೋಷ (ಪ್ರೇಯಸ್)ಗಳ ಗುಣಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೆನು. ಈಗ ಅದನ್ನು ಆದರ ಭಾವದಿಂದ ಕೇಳಿರಿ. ||1|| ಬೆಳಕು ಮತ್ತು ಕತ್ತಲು ಎರಡೂ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿವೆ. ಆದರೂ ಅವು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿವೆ. ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂತೋಷ, ಶ್ರೇಯ ಮತ್ತು ಪ್ರೇಯ ಎರಡೂ ಅದೇ ರೀತಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ. ||2|| ಯಾರ ಮನಸ್ಸು ಪ್ರೇಯದ ಹಿಂದೆ ಓಡುತ್ತದೋ, ಅವರು ಸ್ವಾರ್ಥಬುದ್ಧಿಯಿಂದಾಗಿ ನಾಶಹೊಂದುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೇಯವು ವಿವೇಕಪೂರಿತ ಹಾಗೂ ಪ್ರೇಯವು ಅವಿವೇಕಪೂರಿತ. ||3|| ಶ್ರೇಯವು ಕೇವಲ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಪ್ರೇಯವು ಕೇವಲ ಅವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಸುಜ್ಞಾನಿಗಳು ಎಂದಿಗೂ ಪ್ರೇಯಕ್ಕೆ ಆಕರ್ಷಿತರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೇಯವು ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಅಪ್ಪಿಯು. ||4|| ಪ್ರೇಮವನ್ನೇ ಸದಾ ಬಯಸುವವರು ಕಾಮಿನಿ, ಕಾಂಚನ ಇರುವವರೆಗೆ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಸುಖ ಅನುಭವಿಸುವುದರಲ್ಲೇ ಮಗ್ನವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಆತ್ಮನಿಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಲಿ, ನಿರ್ಮೋಹತ್ವಕ್ಕಾಗಲಿ ಯೋಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ||5|| ಶ್ರೇಯ ಮತ್ತು ಪ್ರೇಯಗಳು ಹಾಲು ಮತ್ತು ನೀರಿನಂತೆ ಒಂದರಲ್ಲೊಂದು ಬೆರೆತಿವೆ. ಆದರೆ ಮಾನಸ ಹಂಸವು ಕೇವಲ ಹಾಲನ್ನು ಮಾತ್ರ

ಕುಡಿಯುತ್ತದೆ. ||6|| ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಧೀರರು, ಬುದ್ಧಿವಂತರು, ವಿವೇಕಿಗಳು ಮತ್ತು ಭಾಗ್ಯವಂತರು ಮಾತ್ರ ಕೇವಲ ಶ್ರೇಯವನ್ನು ಅಭಿಲಾಷಿಸುತ್ತ ಪ್ರೇಯದಿಂದ ಸರ್ವದಾ ವಿಮುಖರಾಗಿರುವರು. ||7|| ಆದರೆ ಮಂದ ಬುದ್ಧಿಯವರ ಕಡೆ ನೋಡು. ಅವರು ಸದಾ ತಮ್ಮ ದೇಹ, ದನಕರುಗಳು, ಮಕ್ಕಳು, ಸಂಪತ್ತು, ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಯೋಗಕ್ಷೇಮಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಗಮನ ನೀಡುವರು. ಅವರು ಕೇವಲ ಪ್ರೇಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವರು. ||8|| ಶ್ರೇಯವೋ ಅಥವಾ ಪ್ರೇಯವೋ, ಎರಡನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ, ಶ್ರೇಯವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಲು ಶಕ್ತನಾಗಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಸಹ ಅದು ಕಷ್ಟವೇ. ||9|| ಆದರೂ ಸಹ, ಇವೆರಡೂ ಸಿಕ್ಕಿದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಲು ಕಷ್ಟ ಮತ್ತು ಮಂದ ಬುದ್ಧಿಯು ಜಯಹೊಂದಿ ಪ್ರೇಯವನ್ನು ಆಲಂಗಿಸುತ್ತದೆ. ||10|| 'ಪ್ರೇಯ'ವನ್ನು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸರಿಸಿ 'ಶ್ರೇಯ'ವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆ. ಅದು ಹಂಸವು ಹಾಲು ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಮಿಶ್ರಣದಿಂದ ಹಾಲನ್ನು ತ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಂತಿದೆ. ||11|| 'ಶ್ರೇಯ' ಮತ್ತು 'ಪ್ರೇಯ' ಇವೆರಡು ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಮಾನವನು ಸಾಧಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಮಂದಮತಿಗಳು ವಿವೇಕಹೀನರಾಗಿದ್ದು ವಿವೇಚನೆಮಾಡಲು ಅಸಮರ್ಥರಾಗಿರುವರು. ||12|| ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು, ಮಾನವ ಶ್ರೇಯವು ಎಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ದೃಢವಾಗಿ ಅರಿಯಲು ಸಮರ್ಥನಾಗಬೇಕು. ನಂತರ ಆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಅಡಚಣೆಗಳು ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಮರ್ಥನಾಗಿರಬೇಕು. ||13|| ಈ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜೀವನದ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಧಾನ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಬೇಕಾದ ಮಾನವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಇರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುವುವು. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಶ್ರೇಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡಿ ಅನೇಕ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕು. ||14|| ಸಂಸಾರ ಚಕ್ರಗಳು ತಕರ್ಕೆ ಮೀರಿದವು. ಅವು ದಿನದ ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಗಳೂ ಅವಿರತವಾಗಿ ಸುತ್ತುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಮಾನವನು ಅತಿಪ್ರಖರವಾದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಾದಿ ತಾಪತ್ರಯ² (ಆದಿಭೌತಿಕ, ಆದಿದೈವಿಕ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ)ಗಳ ದುಃಖಗಳಿಂದ ಕಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾನೆ. ||15|| ಅವುಗಳಿಂದಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ದುಃಖಗಳು ಉಂಟಾಗಿ ಮಾನವನನ್ನು ಜರ್ಝರಿತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಅನಂತರ ಅವನು ಅವುಗಳಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಅರಸುತ್ತಾನೆ. ||16|| ಭವಸಾಗರದ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುವುದು ದುಸ್ಸಹವಾದುದು. ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು ಹೇಗೆ? ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಮಾರ್ಗವಿದೆಯೇ? ಈ ರೀತಿ ದಾಟಲು ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಣೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ. ||17|| ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಇಂತಹ ಯೋಚನೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ಅವನಲ್ಲಿ ಜೀವನದ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸುತ್ತಾ, ಅನಂತರ ಅವನ ಸ್ವಹಿತಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅವನು ಸನ್ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾನೆ. ||18|| ಅವಿದ್ಯೆಪುಟಾ ಭ್ರಮೆಯು ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ

ಇದೆ. ಅದು ಕಷ್ಟಚಿಪ್ಪಿನಲ್ಲಿರುವ ಬೆಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಮರೀಚಿಕೆಯ ನೀರಿನಂತೆ ವ್ಯರ್ಥವಾದ ಭ್ರಮೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಮತ್ತು ಅಡೆತಡೆಗಳು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ದೂರಮಾಡಬೇಕು. ||19|| ಒಂದು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಚಿನ್ನದ ಗಟ್ಟಿಣ ಮಳೆ ಸುರಿದಾಗ, ಅವುಗಳನ್ನು ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ಕೂಡಿಸಿದಾಗ, ಆಪತ್ತಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅವು ಮಾಯವಾಗುತ್ತವೆ. ||20|| ಗೊತ್ತಿರಲಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಿರಲಿ, ವಿಧಿಬರಹ, ಭೋಗವಾಸನೆ, ಆಶೆ, ತೃಷೆ, ಅಥವಾ ಕಾಮನೆ ಎಲ್ಲವೂ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಗಳೇ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ನೆನಪಿಡಿ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಬುಡಸಹಿತ ತೆಗೆದುಹಾಕಿ. ||21|| ಯಾವುದನ್ನು ಸೂಯಕರಣವೂ ಭೇದಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೋ ಬುದ್ಧಿಯೂ ಸೋತು ಹಿಂಜರಿಯುವುದೋ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಿ ವೇದ ಮತ್ತು ಶೃತಿಗಳು ಆಧಾರಪಡೆಯುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿ ಗುರುವು ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತಾನೆ. ||22|| ಕಾಮಕ್ರೋಧಗಳೆರಡೂ ಸತ್ಯ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಲಾಗುವುವು. ಅವು ಶ್ರವಣ-ಮನನ-ಸಮಾಧಿ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಚಾಕಚಕ್ಯತೆಯಿಂದ ಹರಿದುಹಾಕುತ್ತವೆ. ||23|| ಬೆಂಕಿ ಮತ್ತು ಕರ್ಪೂರ ಹತ್ತಿರಬಂದಲ್ಲಿ ಒಂದರಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ದೂರವಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಅವೆರಡೂ ಹತ್ತಿರ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಕರ್ಪೂರವು ಬೆಂಕಿಯಿಂದಾಗಿ ಉರಿಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ. ||24|| ಶೃತಿ ಮತ್ತು ಸ್ಮೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಿರುವ ದುಷ್ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಅವಿರತವಾಗಿ ಮಗ್ನನಾಗಿರುವವನಿಂದ ಏನು ಉಪಯೋಗ? ಅವನು ಪಂಡಿತನೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಅವನಿಗೆ ಸರಿ ತಪ್ಪುಗಳ ಅರಿವು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ||25|| ಅದೇ ರೀತಿ, ಅಶಾಂತ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ಅಂತಃಕರಣ ಸಮತೋಲನ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಇಂದ್ರಿಯ ಲೋಲುಪತೆಯಿಂದ ವಿಕ್ಷುಬ್ಧ ಮನಸ್ಸಿನವನಾಗಿರಲು, ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ||26|| ಸಮಾಧಾನ ಚಿತ್ತದವನಾಗಿ, ಶಾಂತನಾಗಿ, ಮೊಕ್ಷಬಯಸುವ ಆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿರುವವನು ಗುರು ಪುತ್ರನ ರೀತಿ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನು, ನಿಶ್ಚಲಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಆತ್ಮಾನುಸಂಧಾನ ಷಡುವವನು ಜ್ಞಾನಸಂಪನ್ನನಾಗುವನು. ||27|| ಅವನು ಗೃಹಸ್ಥನಾಗಿರಲಿ, ಋಷಿಯಾಗಿರಲಿ ತನ್ನ ಗುರಿಯನ್ನು ಅರಿತಿದ್ದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ದೇಹವೆಂಬ ಅಶ್ವದ ಒಡೆಯನಾಗಿರಬೇಕು. ಕೇವಲ ವಾಗ್ಮಿಯಾದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ||28|| ಕೇವಲ ಹರಟೆ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾತ್ರವೇ ಅದರ ಸಾರ. ಓಹ್, ನೀನು ನಿನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ರಥವನ್ನಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಲನಾಗಿ ನೆಲೆಸು. ||29|| ತನ್ನದೇ ಸ್ವಂತ ಶರೀರವೆಂಬ ರಥದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾರಥಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿ ನೀನೇ ಅದರ ಒಡೆಯನಾಗು. ಆಗ ನೀನು ಅಲ್ಲಿ ಹಾಯಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ||30|| ಇಂದ್ರಿಯ ಸುಖಗಳೆಂಬ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಆ ಅಡೆತಡೆಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ಈ ಎಲ್ಲ ಅಡ್ಡದಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರಥಿಯು ಇಂದ್ರಿಯಗಳೆಂಬ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸೆಂಬ ಪಾಶದಿಂದ ಬಂಧಿಸುವಂತೆ ಮಾಡು. ||31|| ಒಂದು ವೇಳೆ ಕುದುರೆಗಳು ಆ ಕಡೆ ಈ ಕಡೆ ಚದುರಿ ಓಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಲ್ಲಿ ಸಾರಥಿಯು ಕುದುರೆಗಳನ್ನು

ಕಡಿವಾಣಗಳಿಂದ ಹತೋಟಿಗೆ ತರುತ್ತಾನೆ. ಒಮ್ಮೆ ಅವನಿಗೆ ಅದನ್ನು ವಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ನೀವು ಆರಾಮವಾಗಿ ವಿಶ್ರಮಿಸಬಹುದು. ||32|| ಸಾರಥಿಯು ಕುಶಲನಾಗಿಯೂ ನಿಪುಣನಾಗಿಯೂ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಓಡುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಮನಸ್ಸು ಲಗಾಮಿನ ಅಧೀನದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಪರಾಧೀನವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬಲಹೀನವಾಗುತ್ತದೆ. ||33|| ವಿವೇಕ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಗಳ ಸಾರಥ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನಮಾಹಿತ ಚಿತ್ತದ ಮೇಲೆ ಪೂರ್ಣ ಹತೋಟಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಮಾತ್ರ ಏಕಾಗ್ರ ಚಿತ್ತನಾಗಿ ಶಾಂತನಾಗಿ ಪರಮಪದವನ್ನು ಪ್ರಾಪ್ತಿಹೊಂದಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆಯೇ ದಣಿದು ನಿಷ್ಕ್ರಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ||34|| ಚಂಚಲ ಮನಸ್ಸು ಇದ್ದವನು ಎಂದಿಗೂ ತೃಪ್ತನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪರಮಪದದ ಮುಕ್ತಿಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೊಂದು ಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಜನನ ಮರಣಗಳ ಚಕ್ರವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ||35|| ಈ ರೀತಿ ಇರುವ ಪರಮಪದವನ್ನು ಹೇಗೆ ಪಡೆಯಬಹುದು? ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಂಶಯಗಳೆಲ್ಲ ನಿವಾರಣೆಯಾದಾಗ ಅದು ತನಗೆ ತಾನೇ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತದೆ. ||36|| ಇಲ್ಲಿ ತರ್ಕ, ವಾದ, ವಿವಾದ ಅಥವಾ ಸಂವಾದಗಳು ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕ. ಕೇವಲ ಪರಮಾತ್ಮನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಅದನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ. ಬೇರೆ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮಾರ್ಗಗಳು ವ್ಯರ್ಥ. ||37|| ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದು ಒಂದು ಅಚ್ಚರಿಯ ದೃಷ್ಟಾಂತ. ಮುಗ್ಧ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಅರಿಯಬಹುದು. ತರ್ಕ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಯು ವ್ಯರ್ಥ ಮತ್ತು ತರ್ಕದ ಮನಸ್ಸು ಗೊಂದಲಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ||38|| ಸತ್ಯಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದವರು ಬೇರೆಯೇ ರೀತಿ. ಅವರ ಯೋಚನಾಲಹರಿಯೂ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯೂ ಬೇರೆ ರೀತಿಯದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದಯಮಾಡಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ನಿಜವಾದ ಆಗಮ ಜ್ಞಾನಿಯು ಬಹಳ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತು ಅವನು ಮಾತ್ರ ಜ್ಞಾನ ಪಡೆಯಲು ಉತ್ತಮ ವ್ಯಕ್ತಿ. ||39|| ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಶರೀರವು ಹೇಗೆ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ? ಧನ ಮತ್ತು ಸುಖಗಳು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ನೆರಳುಗಳ ರೀತಿ ಅಲ್ಪ ಕಾಲಿಕವು. ಇದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಇದು ಪರಮಾತ್ಮನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಶಕ್ತಿಯುತ ಭ್ರಮೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಂತರ ಚರಣಗಳಲ್ಲಿ ಶರಣಾಗಿರಿ. ||40|| ಸಂತರು ಭವಸಾಗರದಲ್ಲಿನ ಪಾತ್ರೆಯ ರೀತಿ. ನೀವು ಪ್ರಯಾಣಿಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು. ಇನ್ನು ಯಾರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ದಡಕ್ಕೆ ದಾಟಿಸಲು ಸಮರ್ಥರು? ||41|| ವಿವೇಕ-ವೈರಾಗ್ಯ ಚೊತೆಯಾದಲ್ಲಿ ಭವಸಾಗರವನ್ನು ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆಯೇ ದಾಟಿಸುವರು; ಅವನು ಜಡ ಕಲ್ಲಿನ ತರಹ ಮೂಢನಾಗಿದ್ದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ||42|| ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಆರು ದೈವೀಗುಣಗಳು³ ಇವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದು ವೈರಾಗ್ಯ. ಅದು ಅಗ್ರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ. ಯಾರು ಅತಿ ಭಾಗ್ಯವಂತರೋ ಅವರು ಮಾತ್ರ ಅದನ್ನು ಪಡೆಯ ಬಲ್ಲರೇ ವಿನಹ ಇತರರಿಗೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ||43|| ಶಾಸ್ತ್ರವಿದಿತ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸದೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತಶುದ್ಧಿಯಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಚಿತ್ತಶುದ್ಧಿಯಾಗುವವರೆಗೆ ಜ್ಞಾನಸಂಪಾದನೆಯು ಅಸಾಧ್ಯ. ||44|| ಆದ್ದರಿಂದ ಕೇವಲ ಕರ್ಮಗಳ ಆಚರಣೆಯೇ ಜ್ಞಾನಪ್ರಾಪ್ತಿಗೆ ಮೂಲಕಾರಣವೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಿರಿ. ನಿತ್ಯ

ನೈಮಿತ್ತಿಕ ಕರ್ಮಗಳ ಆಚರಣೆ ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿದಿತ ಕರ್ಮಗಳ ಆಚರಣೆಗಳೇ ಮನಸ್ಸಿನ ಅಶುದ್ಧಿಯನ್ನು ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ||45|| ಈ ರೀತಿ, ಈ ಶುದ್ಧ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ವಿವೇಕ, ವೈರಾಗ್ಯಗಳು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಶಮ ದಮಾದಿ ಸಾಧನ ಸಂಪತ್ತು ಸಹೆ ದೊರಕುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಅವು ನಿನ್ನ ಅಧೀನವಿರುತ್ತವೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಈ ದೇಹದಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡೇ ವಿದೇಹಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ||46|| ಕರ್ಮಫಲ ಹಾಗೂ ಸಂಕಲ್ಪ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದವನು ಪೂರ್ಣಏಕಾಗ್ರತೆಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮತ್ತು ಸದ್ಗುರುವಿಗೆ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಶರಣಾಗುವುದರಿಂದ ಗುರುವು ಅವನನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾನೆ. ||47|| ಲೌಕಿಕ ಸುಖಗಳನ್ನು ದೂರಮಾಡಿದವನು ಅನನ್ಯ ಭಕ್ತನು, ಪೂರ್ಣಶ್ರದ್ಧೆಯುಳ್ಳವನು, ಪ್ರಾಜ್ಞನು, ತಾನು ಗಳಿಸಿದ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಬುದ್ಧಿವಂತನಾದವನು - ಅವನಿಗೂ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗವೇ ಇಲ್ಲ. ||48|| ಅಂತಹ ಜ್ಞಾನ ಪಡೆದ ನಂತರೂ ಅಧರ್ಮಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆ ಮಾಡುವವನು, ಇಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ, ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೂ ಇಲ್ಲ, ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ - ಅಂತಹ ಋ ತ್ರಿಶಂಕುವಿನ ತರಹ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನೇತಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ||49|| ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಜ್ಞಾನವೇ ಅವನ ಸಂಸಾರ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ಕಾರಣ. ಆತ್ಮಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ನಿಜವಾದ ಭಾವವಿದ್ದಾಗ ಅದು ಸಂಸಾರದ ಬಗ್ಗೆ ನಿವೃತ್ತಿ ಭಾವವನ್ನು ತಾನಾಗಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ||50|| ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಿಯು ಸದಾ ಅಹಂಭಾವರಹಿತನಾಗಿರುವನು. ಅವನಿಗೆ ಧರ್ಮ-ಅಧರ್ಮಗಳು, ಶುಭ-ಅಶುಭಗಳು, ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿನ ಹಿತ-ಅಹಿತಗಳು ಎರಡೂ ಯಾವ ಪರಿಣಾಮವನ್ನೂ ಬೀರುವುದಿಲ್ಲ. ||51|| ಯಾರಲ್ಲಿ ದೇಹದ ಅಹಂಕಾರ ವೃತ್ತಿಯು ಮಾಯವಾಗುತ್ತದೋ ವೈರಾಗ್ಯವು ಕೂಡಲೇ ಆ ಜಾಗವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದು ಸ್ವತಃ ಜೀವದ ಅಂತಿಮ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿ ಹಾಗೂ ಪರಮಾತ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಆಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಿಶ್ಚಿತವೆಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿ. ||52|| ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಶತ್ರುಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ, ಮಿತ್ರರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಇದೆಲ್ಲವೂ ಮೂರ್ಖತೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ನನ್ನನ್ನೇ ನೋಡಿದಾಗ ಶತ್ರುತ್ವ ಅಥವಾ ಮಿತ್ರತ್ವವೆಲ್ಲಿ? ||53|| ಈ ಮಹಾಸುಖವನ್ನು ಹೋಲಿಸಿದರೆ ದೇಹದ ಮಹಾಮುಃಖವೂ ಗೌಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಇರುವಾಗ ಪರಮಾನಂದವನ್ನು ಪಡೆದವನು ದೇಹದ ಆನಂದಕ್ಕಾಗಿ ಏಕೆ ಕಾತರಿಸುತ್ತಾನೆ? ||54|| ಐಹಿಕ ದುಃಖಗಳ್ಳವರ್ತವೇ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರೂ, ಅವನು ಕಿಂಚಿತ್ತೂ ಚಂಚಲಿತನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಧೈರ್ಯವೆಂಬ ಬಂಡೆಯಂತೆ ನಿಶ್ಚಲನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ||55|| ಪರಮಾತ್ಮನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಲು ಆಯ್ದುಕೊಂಡವನಿಗೆ ವೈರಾಗ್ಯದ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ನಂತರ ಅದನ್ನು ವಿವೇಕದಿಂದ ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತು ಭವಸಾಗರವನ್ನು ದಾಟುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ||56|| ಆತ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನರಿಯಲಿಚ್ಛಿಸುವವನು, ತನ್ನ ಆತ್ಮವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬದಂತೆ ಇಡಲು ಇಚ್ಛಿಸುವವನು, ಅಂತಹವನಿಗೆ ಈ ಜಗತ್ ಅಥವಾ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮೂರನೆಯ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ. ||57|| ಯಾಗ, ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಿದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳು

ಸುಪ್ರೀತರಾಗುವರು ಮತ್ತು ಅವರು ಮರಣಾನಂತರ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಆವಾಸ ನೀಡುವರು. ಕರ್ಮಗಳ ಫಲಗಳಿಂದ ಇದನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದೇ ವಿನಹ ಅವುಗಳಿಂದ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ||58|| ಅನೇಕ ಕಠಿಣ ಮಾರ್ಗಗಳಿಂದ ಒಬ್ಬನು ಷಷ್ಠಿಯೂ ಗಂಧರ್ವನಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಆತ್ಮದರ್ಶನ ಜ್ಞಾನವು ಬಹಳ ಗಹನವಾದದ್ದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆತ್ಮದ ನಿಜಜ್ಞಾನದ ಆಕಾಂಕ್ಷಿಗಳು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘಾಯುವನ್ನು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಾರೆ. ||59|| ಇಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ಶುದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಬುದ್ಧಿಯು ಕನ್ನಡಿಯಂತೆ ತಿಳಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪರಿಶುದ್ಧ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನವು ತ್ರಿಕರಣ ಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ (ಮನಸ್ಸು, ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಆತ್ಮ) ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ||60|| ಮತ್ತೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ. ಆದರೆ ಅದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಪ್ರಚಂಡ ಯತ್ನದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ||61|| ಮಾಯೆಯು ಸರ್ಪದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅದು ಕರುಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಿಂಡಿಹಾಕುತ್ತದೆ. ಮಾಯೆಯು ಹೊರಗಿನಿಂದಲೂ ಸಹ ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಯಾರಿಂದ ಸಾಧ್ಯ? ||62|| “ನೀನು ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಇರುವೆ. ನಿನ್ನ ಜೇಬಿನಲ್ಲಿ ಐವತ್ತು ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ (ಐದು ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ) ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಹೊರತೆಗೆ. ನೋಡೋಣ. ಬ್ರಹ್ಮನಾದರೋ ನಿನ್ನ ಜೇಬಿನಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾನೆ.” ||63|| ಅದನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ಹೇಳಿದಾಗ ಆ ಮಹನೀಯನು ತನ್ನ ಕೈಯನ್ನು ಜೇಬಿಗೆ ಹಾಕಿ ಒಂದು ಚೀಲವನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದನು. ಅದರಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿನ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ನೋಟುಗಳು ಇದ್ದವು. ಅದನ್ನು ಎಣಿಸಿದನು. ||64|| ಆ ಗೃಹಸ್ಥನು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ನಾಚಿಕೆ ಪಟ್ಟನು ಮತ್ತು ಸ್ವತಃ ಯೋಚಿಸಿದನು. “ಮಹಾರಾಜ್‌ರಿಗೆ ಒಳಗಿನ ರಹಸ್ಯ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು.” ಅವನು ತನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಅವರ ಚರಣಗಳಲ್ಲಿಟ್ಟು ಆತಂಕದಿಂದ ಅವರಆಶೀರ್ವಚನ ಬೇಡಿದನು. ||65|| ಆಗ ಬಾಬಾ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, “ಈಗ ನೀನು ನಿನ್ನ ಮಿಥ್ಯಾ ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಸುತ್ತಿಡು. ನಿನ್ನ ಲೋಭವು ನಾಶವಾಗುವವರೆಗೆ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಪಡೆಯಲಾರೆ. ||66|| “ಯಾರ ಮನಸ್ಸು ತನ್ನ ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿ (ಮಕ್ಕಳು, ತೋಟ, ಪ್ರಾಣಿ)ಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತೋ ಅವರು ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಸದಾ ಇರುವ ಧನದ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಬೇಕು. ||67|| ‘ಧನದಾಹವು ಬಹಳ ಕಠಿಣ. ತೃಷ್ಣೆಯು ಆಳವಾದ ಕಂದರ. ಅದರ ತುಂಬ ಮೋಸ ಮತ್ತು ಅಸೂಯೆ ಎಂಬ ಮೊಸಳೆಗಳು ಸಹಿಸಲಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ತುಂಬಿವೆ. ಆದರೆ ವೈರಾಗ್ಯ ಭಾವದವನು ಮಾತ್ರ ಇದನ್ನು ದಾಟಲು ಸಾಧ್ಯ. ||68|| “ಲೋಭ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮ ಇವುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಅವಿರತ ಶತ್ರುತ್ವ ಇರುತ್ತದೆ. ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಸಮಯ ಇಲ್ಲದವನು ಹೇಗೆ ಇಂದ್ರಿಯನಿಗ್ರಹವನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿ ಮೋಕ್ಷ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ? ಲೋಭಿಯು ಆಚಾರ ಭ್ರಷ್ಟನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ||69|| “ಲೋಭವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಇಲ್ಲ, ತೃಪ್ತಿ ಇಲ್ಲ, ಸಮಾಧಾನವೂ ಇಲ್ಲ. ಲೋಭವು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆವರಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ಬ್ರಹ್ಮ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೂ ಧೂಳಿಪಟವಾಗುತ್ತವೆ.

||70|| “ಯಾರು ನೀಚ, ನಿಷಿದ್ಧ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೋ ಮತ್ತು ನೀಚ ವರ್ತನೆಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತಾರೋ ಅವರನ್ನು ಶ್ರುತಿಗಳು, ಮತ್ತು ಸ್ಮೃತಿಗಳು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಅಂತಹ ಜೀವನ ನಡೆಸುವವರು ಎಂದಿಗೂ ಮನಸ್ಸಿನ ಸಮಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ.

||71|| “ಅಂತಹ ಪುರುಷನನ್ನು ವಿಲಕ್ಷಣ ವ್ಯಕ್ತಿಯೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅವನು ಕೇವಲ ದುಷ್ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಸುಖಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಮುಳುಗಿ ಎಂದಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದು, ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಯಾವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ||72|| “ಒಹುಶಃ ಅವನು ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವನು ತನ್ನ ಕರ್ಮಗಳ ಫಲದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ಅವನ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವು ವ್ಯರ್ಥ ಮತ್ತು ಅವನು ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಸಂಪನ್ನನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ||73|| “ಯಾರಾದರೂ ಸಂತರ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಏನಾದರೂ ಕೋರಿದಲ್ಲಿ, ಸಂತನು ಮೊದಲು ಅವನು ಅದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹನೇ ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅನಂತರ ಅವನ ಯೋಗ್ಯತಾನುಸಾರ ಅವನ ಆಶೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತಾನೆ. ||74|| “ಯಾರ ಮನಸ್ಸು ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ತನ್ನ ದೇಹಾಭಿಮಾನದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ತನ್ನ ಲೌಕಿಕ ಸಾಧನೆಗಳಿಗೆ ಬಡಾಯಿ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವನೋ ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಗುರೂಪದೇಶದಿಂದ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ. ಇಬ್ಬರ ಸಮಯವೂ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ||75|| “ಯಾರು ಪರಮಾರ್ಥವನ್ನು ಚಿತ್ತಶುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದೆಯೇ ಸಾಧಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುವರೋ, ಅವನ ಶ್ರಮವು ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶನದ ತರಹ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಇದೆಲ್ಲವೂ ವ್ಯರ್ಥ ಪ್ರಯತ್ನ.

||76|| “ಆದ್ದರಿಂದ ವಾಸ್ತವವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬೇಕು ಮತ್ತು ತಾನು ಜೀರ್ಣಿಸುವಷ್ಟು ಮಾತ್ರವೇ ತಿನ್ನಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಜೀರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದ ವಿಷಯ. ||77|| “ನನ್ನ ಖಜಾನೆಯು ತುಂಬಿದೆ, ನಾನು ಯಾರು ಏನನ್ನು ಬೇಡಿದರೂ ಕೊಡಬಲ್ಲೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಯಾಚಕನ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕು. ಯಾರು ಏನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅದನ್ನು ನಾನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.” ||78|| ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಮನವಿಟ್ಟು ಕೇಳಿದಲ್ಲಿ ನೀವು ಲಾಭ ಪಡೆಯುವಿರಿ. ಈ ಪವಿತ್ರ ಮಸೀದಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ನಾನು ಎಂದಿಗೂ ಅನ್ಯತವನ್ನು ನುಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ.” ||79|| ಸಂತರ ವಚನಾಮೃತವೆಂಬ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಮುಳುಗಿದವನು ಅಂತಃಕರ್ಮ ಮತ್ತು ಬಹಿರ್ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತು ಅವನ ಎಲ್ಲ ಮಲಿನತೆಯೂ ತೊಳೆದುಹೋಗುತ್ತದೆ. ||80|| ಅದು ಸಾಯಿನಾಥನ ಮಹಿಮೆ. ಅದನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಕೊನೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ನಿರುಪಮನನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೋಲಿಸಲಿ? ಅವನನ್ನು ಕೇವಲ ಶುದ್ಧ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಪಡೆಯಬಹುದು.

||81|| ಅವನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಾತೆ. ಆರ್ತರಿಗೆ ಮತ್ತು ದೀನರಿಗೆ ರಕ್ಷಕ. ಅನಾಥರಿಗೆ ಆಧಾರ. ಮರವು ಬಳ್ಳಿಗೆ ಇರುಷಿರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಆಶ್ರಯ. ದೀನದುರ್ಬಲರಿಗೆ ತಂಪಾದ ನೆರಳಿನ ಆಶ್ರಯ ನೀಡುತ್ತಾನೆ. ||82|| ಅನೇಕ ಸಂತರು ಸಂಸಾರವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಮೌನಿಗಳಾಗಿ,

ಪರ್ವತದ ಗುಹೆಗಳಲ್ಲಿ ಏಕಾಂತವಾಗಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಕೇವಲ ಶಾಶ್ವತ ಒಳಿತಿಗಾಗಿ ಇದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ||83|| ಕೇವಲ ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಅಥವಾ ಸ್ವಂತ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಪರಮಾರ್ಥ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿರುವ ಸಂತರಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ||84|| ಆದರೆ ಸಾಯಿಬಾಬಾರವರು ಅಂತಹ ಸಂತರಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಬಂಧುಗಳು, ಸ್ನೇಹಿತರು, ಮನೆ, ಪತ್ನಿ, ಅಥವಾ ಪುತ್ರ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅವರು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು. ||85|| ಅವರು ಐದು ಮನೆಗಳಿಂದ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಭಿಕ್ಷೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾತ್ರಿ-ಹಗಲು ಒಂದು ಮರದ ಕೆಳಗಡೆ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅತಿ ವಿರಳವಾದ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ಅವರು ವ್ಯವಹಾರ ಜೀವನವನ್ನು ಕಲಿಸಿದರು. ||86|| ಅಂತಹ ಸರಶ್ರೇಷ್ಠರು ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬಹು ಅಪರೂಪ. ಅವರು ಆತ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ ನಂತರ ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ||87|| ಅಂತಹ ದೇಶ ಧನ್ಯ. ಅಂತಹ ಕುಲವು ಧನ್ಯ. ಅಂತಹ ಪವಿತ್ರ ತಂದೆ ತಾಯಿಯರು ಧನ್ಯರು. ಅಂತಹ ಪವಿತ್ರ ಗರ್ಭವು ಇಂತಹ ರತ್ನಕ್ಕೆ ಜನ್ಮ ನೀಡಿದೆ. ಅದು ಅತ್ಯಂತ ಅನುಗ್ರಹೀತವಾದುದು. ||88 || ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಈ “ಪರಸು”⁷ ಮಣಿ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಸಾಧಾರಣ ಕಲ್ಲು ಎಂದು ಅನೇಕರು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರು. ತಿರಡಿಯಲ್ಲಿ, ಈ ಪರಮ ಭಾಗವತನನ್ನು ಬಹಳ ಸಮಯದವರೆಗೆ ಯಾರೂ ಗುರುತಿಸಲಿಲ್ಲ. ||89|| ಇದು ಒಂದು ರತ್ನವು ಕುದ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ರೀತಿ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಆಟ ಆಡುವ ಪೋರರು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಅದರಿಂದ ಆಟ ಆಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ತುಳಿದಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲೆಂದು ಭಾವಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ||90|| ಅದು ಹಾಗಿರಲಿ. “ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಚ್ಛಿಸುವವನು ಅವರ ಆಶೀರ್ವಚನಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ತೃಪ್ತಿ ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಅಷ್ಟೆ. ನಾವು ವಿಕಟವಾದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೊರೆಯಬೇಕು. ||91|| ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಾವು ಷಡ್ಭುಜಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವೆವೋ, ಮಧುರ ಸಂಗೀತ ಆಲಿಸುವುದು, ಮೃದುವಾದ ಸ್ಪರ್ಶದ ಸಂವೇದನೆ ಅನುಭವಿಸುವುದು, ಮಧುರ ಪರಿಮಳಮತ್ತು ಆನಂದ ನೀಡುವ ದೃಷ್ಟಿಗಳು, ಅಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ||92|| ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅದೇ ಗುಣವು ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಮುಖಿಯಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಅನುಭವಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ. ||93|| ಮೊದಲು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ವೈರಾಗ್ಯ⁸ ಹೊಂದಬೇಕು. ನಂತರ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಗುರುವಿಗೆ ಶರಣಾಗಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಯಾರು ಅಚಲ ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣ ಶ್ರದ್ಧೆ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹವರು ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರು. ||94|| ಯಾವಾಗ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳಾದ ಕಿವಿ ಮತ್ತಿತರೆಯವು ತಮ್ಮ ಸುಖವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುತ್ತವೆಯೋ ಆಗ ಮನಸ್ಸು ಸಂಶಯ ಮತ್ತು ಆಶೆಗಳನ್ನು ದೂರಮಾಡುತ್ತದೆ. ||95|| ಈ ರೀತಿ ಭೇದವನ್ನು ದೂರ ಸರಿಸಿ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಯು ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಮನಸ್ಸಿನ

ಪರಮಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ನಿಶ್ಚಲ ಬ್ರಹ್ಮನೂ ಅದೇ. ||96|| ಯಾವಾಗ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯು ವಿವೇಚನಾಶಕ್ತಿಯ ಸಹಾಯವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ ಆಗ ಮನಸ್ಸು ಜೀವಂತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಪರಿಶುದ್ಧ ಚೈತನ್ಯ ಮತ್ತು ಇನ್ನೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಆ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆದವನೆಂದೆನ್ನ. ||97|| ಯಾವಾಗ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಸಂಸಾರ ಸುಖಗಳಿಂದ ವಿಮುಖವಾಗಿ ಅಂತರ್ಮುಖಿಯಾಗುತ್ತವೆಯೋ, ಆಗ ಸ್ವಾತ್ಮದ ಆನಂದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಬೇರೆಲ್ಲವೂ ಅಸಂತೋಷದ ಸ್ವರೂಪವಾಗುತ್ತದೆ. ||98|| ಅದು ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ವಿಷಯ ವಿಕಾರಗಳಿಂದ ವೇಷ ಮರೆಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅದು ಅತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಈ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನ ಸಾಧಿಸಲು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ. ಅದು ಪರಮಾನಂದ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಸಾಧನೆ. ಅದು ಅತಿ ಗಹನವೂ ಅಗ್ರಾಹ್ಯವೂ ಆಗಿದೆ. ||99|| ಹಿರಣ್ಯಾರ್ಚನ⁹ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಲುಪುವವರೆಗೆ ಇಹಪರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿರಕ್ತನಾಗಿರುವವನು ಮಾತ್ರ ಮುಕ್ತಿಪಡೆದಿರುವನು ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮತತ್ವದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ¹⁰ ಎಂದು ತಿಳಿಯಿರಿ. ||100|| ಮನಸ್ಸು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮತ್ತು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಇಂದ್ರಿಯ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ವಿಮುಖವಾಗಬೇಕು. ಆತ್ಮದ ಮೇಲೆ ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆತ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಪಡೆಯಬೇಕು. ||101|| ಇಹಪರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಕರ್ಮಫಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅನಾಸಕ್ತಿವಹಿಸಿದ ಸುಖದುಃಖ ದ್ವೈತಭಾವನೆಗಳಿಂದ ವಿಮುಖರಾದ ಬುದ್ಧಿವಂತ ಜನರು ಮಾತ್ರ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಯೋಗವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬಹುದು. ||102|| ಭವಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಪೀಡಿಸುವ ಆಧಿಭೌತಿಕ, ಆಧಿದೈವಿಕ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಡಬಾನಲ ಜ್ವಾಲೆಗಳಿಂದ¹¹ ಸುತ್ತುವರೆಯಲ್ಪಟ್ಟು ತಾಪತ್ರಯಗಳಿಂದ¹² ಪೀಡಿತರಾದವರು ಸಂತೋಷವಾಗಿರಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ||103|| ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ವತಃ ತನ್ನ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅವನಸಾಯಿಯ ಅನುಗ್ರಹ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಅವರ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಓದಿರಿ, ಆಲಿಸಿರಿ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಧ್ಯಾನಮಾಡಿರಿ. ||104|| ಒಂದು ವೇಳೆ ನೀವು ಸಾಯಿನಾಥರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಪತ್ನಿ, ಪುತ್ರ, ಸ್ನೇಹಿತರು ಮತ್ತು ಬಂಧುಗಳ ಜೊತೆ ಕೇಳಿದಲ್ಲಿ ನೀವು ಎರಡೂ ಲೋಕಗಳ (ಇಹ ಮತ್ತು ಪರ) ಸುಖವನ್ನು ಪಡೆಯುವಿರಿ. ಬಾಬಾರವರ ಲೀಲೆಗಳು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದವುಗಳು. || 105|| ಕೇವಲ ಭಾಗ್ಯವಂತರು ಮತ್ತು ಶ್ರದ್ಧಾಳು ಶ್ರೋತೃಗಳು ಮಾತ್ರ ಈ ಕತೆಗಳನ್ನು ಆಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ. ಆಲಿಸುವಾಗ ಹಗುರಾದ ಅನುಭವ ಅವರಿಗೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆಯೆಂದು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಶಾಂತಿಯು ಆವರಿಸುತ್ತದೆ. ||106|| ಜೀವನ ಚರಿತ್ರಗಳ ಪ್ರವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರ್ಮ ಮತ್ತು ಅಕರ್ಮಗಳ ಫಲಗಳೆಂಬ ಉಪ್ಪು ಕರಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಕೇಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಾಯಿಯ ಸುಂದರ ಸ್ವರೂಪ ಕಣ್ಣುಗಳ ಮುಂದೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ||107|| ಅವರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಕೇಳುವುದರಿಂದ ಪಾಪಗಳು ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ. ಅವರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ವಿಧಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಬಹುದು. ಅವರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಶ್ರೋತೃಗಳಿಗೆ ಶ್ರಮವಿಲ್ಲದೆಯೇ ಪರಮಾನಂದವು ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ||108|| ಕೇಳುವುದರಿಂದ ಹೃದಯವು ಪರಿಶುದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹುಟ್ಟು ಸಾವಿನ ಚಕ್ರ ತಪ್ಪಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕೇಳುವುದರಿಂದ ಶ್ರೋತೃಗಳು ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಿ ಅವುಗಳ ಫಲವನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುವುದರಿಂದ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ||109|| ಸಾಯಿಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಆಸಕ್ತಿವಹಿಸಿದವನನ್ನು ಸಾಯಿಯು ವಿರಕ್ತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಸಾಯಿರಾಮ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಭಕ್ತರಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ, ಶಾಂತಿ, ಸುಖ, ಸಂತೋಷಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ||110|| ಓ! ಶ್ರೋತೃಗಳೇ, ದಯಮಾಡಿ ಓದಿ, ಕೇಳಿ, ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿರಿ ಅಥವಾ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಮೇಲೆ ನಿತ್ಯವೂ ಭಾಗಶಃ ಧ್ಯಾನಮಾಡಿ ಅಥವಾ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡಿ. ||111|| ನಿಮ್ಮನ್ನೇ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿಖರವಾಗಿ ತಿಳಿಯಿರಿ. ಆ ಆನಂದವೇ ಬ್ರಹ್ಮನ್. ಇದು ತ್ರೈತ್ತರೀಯ ಉಪನಿಷತ್ತಿನ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾದ ಉಲ್ಲೇಖ. ಇದನ್ನು ಶ್ರುತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಂಡಿತ್ಯವಿದ್ದ ಬಾಬಾರವರೇ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದ್ದರು. ||112|| “ಕಿಂಚಿತ್ತೂ ಚಿಂತಿಷೇಡ. ಸದಾ ಸಂತಸದಿಂದಿರು. ಸಾಯುವವರೆಗೆ ಕಿಂಚಿತ್ತೂ ಆತಂಕ ಬೇಡ” ಈ ರೀತಿ ಬಾಬಾರವರು ನಿರಂತರ ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ||113|| ಈ ಅಧ್ಯಾಯವು ಬ್ರಹ್ಮನ ಬಗೆಗಿನ ವಿವರಣೆ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ದೊರಕುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಸಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಶರಣಾದವನ ಹಡಗು ಭವಸಾಗರವನ್ನು ದಾಟಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು. ||114|| ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಹಿತವಚನವನ್ನೇ ನುಡಿಯಬೇಕು ಮತ್ತು ಪರೋಕ್ಷರ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಬಾಬಾ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ||115|| ಇದು ಸರಿಯೋ, ತಪ್ಪೋ ಈ ತರ್ಕಗಳು ಕೇವಲ ವೈಯಕ್ತಿಕ. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಗೆ ಉಂಟಾಗುವ ಸಂತೋಷದ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತುಕೊಟ್ಟು ಹೇಳಿದೆ. ||116|| ಇದು ಈ ಗ್ರಂಥದ ಹಿಂದಿರುವ ಉದ್ದೇಶ. ಬಾಬಾರವರಿಗೆ ಕಾರಣ ಮತ್ತು ಫಲ ಎರಡೂ ತಿಳಿದಿದ್ದವು. ಯಾವ ರೀತಿ ಅವರು ಜನರ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ತಿಳಿದಿದ್ದರೋ, ಅದೇ ರೀತಿ ಅವರ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನೂ ಅರಿತಿದ್ದರು. ||117|| ಆ ಕತೆಗಳನ್ನು ಗುರುಮುಖೇನ ಕೇಳಿರಿ. ಅವರ ಅಪರಿಮಿತ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿರಿ. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಕತೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡು ಇತರರಿಗೆ ಹೇಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಡಿರಿ. ||118|| ಸಾಯಿಯ ಈ ಮಧುರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಅತಿ ಗೌರವದಿಂದ ಕೇಳಿದರೆ, ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡುವವನ ಮತ್ತು ಕೇಳುವವನ ದುಃಖ, ಕಷ್ಟಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರ ದುಃಖಗಳೂ ಅಂತ್ಯಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ||119|| ನಿರ್ಭಾಗ್ಯರ ಹೊರತು ಅವರ ದಿವ್ಯಲೀಲೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿಯೂ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡದವರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ? ಅವರ ದರ್ಶನ ಮಾತ್ರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಶಾಂತಗೊಳಿಸಿ ಅವರ ಚರಣಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತದೆ. ||120|| ಸಾಯಿಯ ಸರಳ ಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಅದರ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಇಂತಹ ಆನಂದಭರಿತ ಅಸೂರ್ವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಯಾರು ತಾನೇ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ? ||121|| ಭರವಸೆ ಎಂಬ ನೀರಿನ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಮಗ, ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತು ಸ್ನೇಹಿತರು ಎಂಬ ಅನೇಕ ಸುಳಿಗಳು,

ಕಾಮ-ಕೋಧ ಇತ್ಯಾದಿ ಮೊಸಳೆಗಳು¹³, ನಾನಾ ರೋಗಗಳು, ತಿವಿಂಗಲಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಿಜೃಂಭಿಸುತ್ತವೆ. ||122|| ಕೆಲವು ವೇಳೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ತಿರಸ್ಕಾರಭಾವ ಗಂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಮನಸ್ಸಿನ ದ್ವಂದ್ವಭಾವ, ಒಂದು ಉದ್ದೇಗ, ಇದ್ದರೂ ಆ ಬಂಧನವನ್ನು ಮುರಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ||123|| ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೀನೇ ಬೋಧಿಸಬೇಕು. ನಿನಗೆ ನೀನೇ ಪರಿಶುದ್ಧ ಬ್ರಹ್ಮ. ಆದರೆ ನೀನು ದೇಹವೆಂಬ ಪಂಜರದಲ್ಲಿಣಿಯ¹⁴ ಹಾಗೆ ಬಂಧಿತನಾಗಿರುವೆ. ಅದು ಹಿಡಿದಿರುವ ಅಡ್ಡದಾದ ಕಡ್ಡಿಯು ಸುತ್ತುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ||124|| ನೀನು ಭ್ರಮಾಧೀನನಾಗಿ ಕೇವಲ ಮೆಷಮಾಯೆಯಿಂದ ಎಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀನೇ ಸ್ವತಃ ಶುದ್ಧಬ್ರಹ್ಮನೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆತಿರುವೆ. ಜಾಗೃತನಾಗಿ ಮತ್ತು ಕೂಡಲೇ ನಿನ್ನ ನಿಜಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅರಿತು ಆನಂದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸು. ||125|| ಭ್ರಮೆಯು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಭ್ರಮೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ದೇಹಾಭಿಮಾನವು ಸಂಭ್ರಮಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. 'ನಾನು', 'ನನ್ನದು' ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯಲೆತ್ತಿಸುವುದು ಮರೀಚಿಕೆಯೇ ಸರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಮಕಾರವನ್ನು ದೂರಮಾಡಬಾರದೇಕೆ? ||126|| ಓಹ್, ನೀನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಯೋಚಿಸು. ನೀನು ಪ್ರಪಂಚದ 'ನಾನು' ಮತ್ತು 'ನನ್ನದು' ಎಂಬ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಲು ಇಚ್ಛಿಸುವೆಯೋ? ಓಹ್, ಗಿಣಿಯೇ! ಅಡ್ಡಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡು. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಹಾರಾಡು. ||127|| ಸ್ವಾತಂತ್ರವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬಂಧನವೂ ಇದೆ. ಬಂಧನವು ಸ್ವಾತಂತ್ರದ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಇದೆ. ಈ ಎರಡೂ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ದೂರಮಾಡಿ ನಿನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಪರಿಶುದ್ಧ ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸಬೇಕು. ||128|| ಇದು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಜ್ಞಾನ. ಸುಖ ಮತ್ತು ದುಃಖ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿದರೆ ಮಾಯೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸು ಮತ್ತು ನಿನ್ನ ಸತ್ಯಸ್ವರೂಪದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆ. ಅದೇ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಅದು ನಿನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. ||129|| 'ನೀನು ಮತ್ತು ನಾನು' ಎಂಬುದರ ಮಧ್ಯೆ ಭೇದಭಾವ ಇರುವವರೆಗೆ ಆತ್ಮಹಿತವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು. ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಬಿಡಾಡಿ ನಿನ್ನ ಕಡೆಯೇ ನೀನು ದೃಷ್ಟಿಹರಿಸು. ||130|| ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ 'ಕುಬೇರ'ನಷ್ಟು¹⁵ ಶ್ರೀಮಂತನಾಗಿದ್ದು ಬಾಹ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷುಕನ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವನ ಮಾರ್ಗ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದೊಂದು ಕಪಟವೇಷಧಾರಿಯ ವರ್ತನೆ. ಅದು ವಿಪರೀತವಾದ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ||131|| ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಸತ್‌ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಆಲಿಸಿರಿ. ಗುರುವಿನ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಅನುಕರಿಸಿರಿ, ಸದಾ ಎಚ್ಚರದಿಂದ ಇರಿ ಮತ್ತು ಕ್ರಮಬದ್ಧ ಸಮಾಧಾನ ಜೀವನ ನಡೆಸಿರಿ. ||132|| ಈ ಆಚಾರ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವವರು, ತಮ್ಮ ಉದ್ಧಾರವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿಯೇ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಜೀವಿಗಳು ತೀರ ಸಹಜವಾಗಿ ಈ ರೀತಿ ಉದ್ಧಾರವಾಗುತ್ತಾರೆ. ||133|| 'ಎಂದಿಗೆ ಈ ಭವಪಾಶದ ಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವುದು?' ಎಂದು ಯಾರು ಸದಾಕಾಲ ಹಗಲು-ರಾತ್ರಿಚಿಂತನ ನಡೆಸುವರೋ ಅವರು ಮಾತ್ರ ಈ ಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಹೊಂದಲು ಸಾಧ್ಯ. ||134|| ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಏಕಾಂತವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ, ಈ ಸಂಸಾರವು

ನಿಸ್ಸಾರವಾದ ಬಂಧನವೆಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸದಾ ದೃಢಪಡಿಸಿ, ಆತ್ಮದ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಆತ್ಮಚಿಂತನದಕ್ಷಿರಂತರ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ||135|| ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಶ್ರದ್ಧೆಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರುವ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಶಿಷ್ಯನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿನೀತನಾಗಿ ಶರಣಾಗತನಾಗಬೇಕು. ಆ ಸಮಯದವರೆಗೆ ಗುರುವು ಜ್ಞಾನ ಧನವನ್ನು ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ||136|| ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ಗುರು ಶುಶ್ರೂಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸಿ, ಬಂಧನ ಮತ್ತು ಮುಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸಿರಿ. ವಿದ್ಯೆ ಮತ್ತು ಅವಿದ್ಯೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನ ನಡೆಸಿ, ಫಲವನ್ನು ಕೇವಲ ಗುರುವಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿರಿ. ||137|| ಗುರುವಲ್ಲದೆ 'ಆತ್ಮ ಯಾರು; ಪರಮಾತ್ಮ ಯಾರು' ಎಂಬುದನ್ನು ಬೋಧಿಸಲು ಬೇರೆ ಯಾರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಗುರುವೂ ಸಹ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಶರಣಾಗದೇ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನದ ಕಣವನ್ನೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ||138|| ಗುರುವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಯಾರಾದರೂ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನೀಡಿದಲ್ಲಿ ಅದುಸಂಸಾರದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವು ಮೋಕ್ಷಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನೂ ತೋರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೂ ಲವಲೇಶವಾದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನೂ ಬೀರುವುದಿಲ್ಲ. ||139|| ಆದ್ದರಿಂದ ಗುರುವಿನಿಂದಲ್ಲದೆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಪಂಡಿತರಿಗೂ ಇದರ ಅರಿವಿದೆ. ಗುರುವಿನ ಸಮರ್ಥ ಚರಣಗಳು ಮಾತ್ರ ಬ್ರಹ್ಮನ ಮತ್ತು ಆತ್ಮನ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಭೇದಿಸಬಲ್ಲವು. ||140|| ಯಾವುದೇ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲದೆ ನಿಮ್ಮ ಅಹಂಭಾವ ಮತ್ತು ಗರ್ವವನ್ನು ಬಿಡಿ. ಗುರುವಿನ ಚರಣಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ತಲೆಯನ್ನು ಬಾಗಿ ಸಿ ಉದ್ದಂಡ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ. ||141|| “ನಾನು ನಿನ್ನ ದಾಸಾನುದಾಸ. ನಾನು ಸದಾ ನಿನ್ನ ಚರಣಗಳನ್ನೇ ಏಕ ಮಾತ್ರ ಭರವಸೆಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದೇನೆ.” ಈ ವಚನವನ್ನು ನುಡಿಯಿರಿ. ಧೈರ್ಯತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಅವನಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಡಿ. ||142|| ಅನಂತರ ಅವನ ಪವಾಡವನ್ನು ನೀವು ನೋಡುವಿರಿ. ಆ ದಯಾಸಾಗರನು ಗುರುವಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕರಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತು ನಿನ್ನನ್ನು ಕರುಣೆಯ ಅಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹಗುರವಾಗಿ ತೇಲಿಸುತ್ತ ಮೇಲೆತ್ತಿ ಉದ್ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ. ||143|| ಅವನು ತನ್ನ ಅಭಯ ಹಸ್ತವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ತಲೆಯಮೇಲಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲ ಕಿಟ್ಟಿ ಶಕುನಗಳನ್ನೂ ದೂರಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಪಾಪರಾಶಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸುಟ್ಟು ಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತು ಅವನು ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಉದಿಯನ್ನು ಲೇಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ||144|| ಬ್ರಹ್ಮನ ಅರ್ಥದ ಬಗೆಗಿನ ಈ ನಿರೂಪಣೆಯು ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಅರಿಯಲು ಇಚ್ಛಿಸುವವನಿಗೆ ಕೇವಲ ನಿಮಿತ್ತ ಮಾತ್ರ. ಅವನು ಜೀವ ಮತ್ತು ಶಿವ¹⁶ ಇವುಗಳ ಐಕ್ಯತೆಯ ಜ್ಞಾನದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಾರವನ್ನು ತನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ಭಕ್ತಿಗೂ ದಯಪಾಲಿಸುವನು. ||145|| ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಮತ್ತೇನು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇತ್ತು? ಅತುಲವಾದ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ಗಾಢವಾದ ವಿದ್ಯೆಗಳುಳ್ಳ ಸಾಯಿಯು ವಿನೋದ ಮತ್ತು ಹಾಸ್ಯ ಚಟಾಕಿ ಹಾರಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಏನಿತ್ತು? ||146|| ಅಂತಹ ಸಂದೇಹ ಸಹಜವಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಎಚ್ಚಿಕೆಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ, ಅದಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಒಂದೇ ಒಂದು ತೃಪ್ತಿಕರವಾದ ವಿವರಣೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ಕೇಳಿರಿ. ||147|| ನೀವು ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಮಧ್ಯೆ ಇದ್ದಾಗ

ಅವುಗಳ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡುವುದು, ಅವರ ತೊದಲು ನುಡಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತಸಪಡುತ್ತೀರಿ. ಪ್ರೌಢವಾದ ಮಾತುತೆಯೇನಾದರೂ ಎಂದಿಗಾದರೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆಯೇ? ||148|| ಅವರಿಗೆ ಪ್ರೀತಿ ಇಲ್ಲವೇ? ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪದಗಳಿಂದ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಲಘುವಾದ ಮಾತು ಮತ್ತು ಹಾಸ್ಯ ಇವುಗಳು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಬೋಧಪ್ರದ ವಿಧಾನಗಳು. ||149|| ಒಂದು ಮಗುವಿಗೆ ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಪೀಡಿಸುತ್ತಿರುವ ರೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆಯೇ? ಕೇವಲ ತಾಯಿಯು ಮಾತ್ರ ಬೇಕಾದ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ, ಮಗು ಬೇಡವೆಂದು ಹಲ ಮಾಡಿದರೂ ಕುಡಿಸುತ್ತಾಳೆ. ||150|| ಕೆಲವು ಸಲ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಾ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪಾಗಿ ಸುರುಗುಟ್ಟಿ ನೋಡುವುದರಿಂದ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತ ಮತ್ತು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಪ್ರೀತಿಯ ಆಲಿಂಗನದಿಂದ ಕೊಡುತ್ತಾಳೆ. ||151|| ಯಾವಾಗ ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರೌಢವಸ್ಥೆ ತಲಪುತ್ತಾರೋ ಆಗ ಅವರು ಅದನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಲು ಬಯಸುವರು. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ನೀಡಿದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯ ತೀಕ್ಷ್ಣತೆ ಅಥವಾ ಮಂದಗತಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ಸರಿಪಡಿಸಲಾಗುವುದು. ||152|| ತೀವ್ರ ಬುದ್ಧಿಯವನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಬಲ್ಲನು. ಕೇವಲ ಒಂದು ಘಳಿಗೆ ಸಹ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಮೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ದಡ್ಡರಿಗೆ ಬೇರೆಯೇ ತರಹ ಅದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಸಿ ರಕ್ಷಿಸಲು ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ||153|| ಸಾಯಿ ಸಮರ್ಥರು ಜ್ಞಾನದ ನಿಧಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ತಮ್ಮ ಭಕ್ತರ ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಮೊದಲು ಅವನ ನಿರ್ಧಾರ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹಾಗೂ ಪಾತ್ರ ಶುದ್ಧಿಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ||154|| ಅವರು ಪೂರ್ಣ ಅಂತರ್ಜ್ಞಾನಿಗಳು, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವರು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರಿತಿದ್ದರು. ಅವರು ಬೋಧನೆಯ ಯೋಗ್ಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಮತ್ತು ಸರಿಯಾದ ಶಿಸ್ತಿನ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅವರವರ ಯೋಗ್ಯತಾನುಸಾರವಾಗಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ||155|| ಒಬ್ಬ ಭಕ್ತ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಮೊದಲೇ ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಅವನ ಅರ್ಹತಾನುಸಾರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಾಬಾರವರು ಅಂತಹ ಭಕ್ತರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತಾವೇ ಹೊರುತ್ತಿದ್ದರು. ||156|| ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ವೃದ್ಧರೆಂದೂ ಗೌರವಾನ್ವಿತರೆಂದೂ ಕಂಡು ಬಂದರೂ, ಆ ಸಿದ್ಧಪುರುಷ ಸಾಯಿಯ ಮುಂದೆ ನಾವು ಮಕ್ಕಳಂತೆ ವರ್ತಿಸುವ ಮಕ್ಕಳಂತೆಯೇ ಆಗುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು ಸದಾ ಹಾಸ್ಯವನ್ನು ಆನಂದಿಸುತ್ತೇವೆ. ||157|| ಬಾಬಾರವರು ವಿನೋದಗಳ ಸಾಗರವೇ ಆಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಭಕ್ತರನ್ನು ಚಿಂತಾವಿಮುಕ್ತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ; ಭಕ್ತನು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವಿಷಯವನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತಿದ್ದರು. ||158|| ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಬುದ್ಧಿವಂತನೋ, ಮಂದಬುದ್ಧಿಯವನೋ ಆಗಿರಬಹುದು. ಅವನು ಇದನ್ನು ಓದಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಇದು ಅವನಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೇಳಬೇಕೆನಿಸುವುದು. ಇದರ ಮೇಲೆ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಇದು ಮನದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾನಂದ ಮತ್ತು ಸಂತುಷ್ಟಿಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ||159|| ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಸ್ಮರಣೆಮಾಡಿದಲ್ಲಿ, ದಿವ್ಯ ಅನುಭವ

ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅವನು ಅದರ ಮೇಲೆ ಧ್ಯಾನಿಸಿದಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯವೂ ಅವನು ಮಹದಾಹ್ಲಾದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾನೆ. ಯಾವುದೇ ಅಡೆತಡೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನ ಲೀಲೆಯು ಅಂತಹ ಅಗಾಧವಾದುದು. ||160|| ಭಾಗ್ಯವಶದಿಂದ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಇದರ ಕಿಂಚಿತ್ ಅನುಭವವಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರು ಕಾಯಾ, ವಾಚಾ, ಮನಸಾ ಬಾಬಾರವರಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಾಯಿಯ ಲೀಲೆ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಅತೀತವಾದುದು. ||161|| ಹೇಮಾದ ಪಂತನು ಸಾಯಿಚರಣಗಳಲ್ಲಿ ಶರಣಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ವಿನೋದ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡುವುದು. ಭಕ್ತರಿಗೆ ಬೋಧಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಥಿಯು ಕೇವಲ ಒಂದು ನಿಮಿತ್ತ ಮಾತ್ರ. ||162|| ಮುಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯವು ಇದಕ್ಕಿಂತ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ತನ್ಮಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅದು ಶ್ರೋತೃಗಳ ಇಚ್ಛೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಗುಪ್ತವಾದ ಆಸೆಪುಷ್ಪವಾದ ವಿವರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಪೂರೈಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ||163|| ನಾನು ಮಾಧವನನ್ನು ಹೇಗೆ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದೆ? ಅವನಿಗೆ ಬಾಬಾರವರ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಹೇಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿದೆ? ಮತ್ತು ನನಗೆ ಹೇಗೆ ಅವರ ಆಶೀರ್ವಾದ ದೊರಕಿತು? ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮೊದಲಿನಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಕೇಳಿರಿ. ||164||

ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಶುಭವಾಗಲಿ.

ಸಂತರು ಮತ್ತು ಸಜ್ಜನರಿಂದ ಪ್ರೇರಿತನಾದ ಭಕ್ತ ಹೇಮಾದಪಂತನು ರಚಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಸಾಯಿಸಮರ್ಥ ಸಚ್ಚರಿತೆಯ “ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನದ ನಿರೂಪಣೆ” ಎಂಬ ಹದಿನೇಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮುಗಿಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಸಮರ್ಥ ಸದ್ಗುರು ಸಾಯಿನಾಥರ ಚರಣಗಳಿಗೆ ಸಮರ್ಪಣವಾಗಲಿ.

||ಸನ್ಮಂಗಳವಾಗಲಿ||

ಟಿಪ್ಪಣಿ:

1. ಧರ್ಮ, ಅರ್ಥ, ಕಾಮ, ಮೋಕ್ಷ
2. ಕಾಯಾ, ವಾಚಾ, ಮನಸಾ
3. ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆ, ಸಂಪತ್ತು, ಕರುಣೆ, ಕೀರ್ತಿ, ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ವೈರಾಗ್ಯ
4. ಶಮ, ದಮ, ತಪ, ತಿತಿಕ್ಷೆ, ಶ್ರದ್ಧೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಧಾನ
5. ಸ್ವರ್ಗೀಯ ಸಾರಥಿ

6. 'ಬ್ರಹ್ಮ' ಎನ್ನುವ ಪದದ ಮೇಲಿನ ಅಪಭ್ರಂಶ ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ
7. ಕಬ್ಬಣವನ್ನು ಚಿನ್ನವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಕಲ್ಲು
8. ಸಂಪತ್ತು, ಸಂತಾನ ಮತ್ತು ಕೀರ್ತಿ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿರಕ್ತಿ
9. ಯೋಗ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿನ ಕೊನೆಯ ಹಂತ
10. ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳಿಂದ ತಲಪುವ ಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ಥಿತಿ.
11. ಸಾಗರದಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಬೆಂಕಿ
12. ಆದಿ ದೈವಿಕ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಆದಿಬೌತಿಕ
13. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮೀನು - ತಿಮಿಂಗಿಲ
14. ಹಕ್ಕಿ ಹಿಡಿಯುವವರು ಗಿಣಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಒಂದು ಸಾಧನ. ಗಿಣಿಯು ಅಡ್ಡ ಕಡ್ಡಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತೊಡನೆ ತಿರುಗಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ. ಗಿಣಿಯು ಅದನ್ನು ಸುಳ್ಳು ರಕ್ಷಕ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಜೋತಾಡುತ್ತದೆ. ಹಾರಲು ಬಿಟ್ಟರೆ ಹೊರಗೆ ಹಾರಿ ಹೋಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದು ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದು ನೇತಾಡಿ ಸಿಕ್ಕಿಬೀಳುತ್ತದೆ.
15. ಸ್ವರ್ಗದ ಖಜಾನೆ
16. ಆತ್ಮ ಮತ್ತು ಪರಮಾತ್ಮ